

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av elsäkerhetslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att elsäkerhetslagen ändras genom förtydligande av verksamhetsförutsättningarna för den som leder el- och hissarbeten och precisering av

elsäkerhetsmyndighetens befogenheter och besiktningssystemet för elanläggningar.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

MOTIVERING

1 Nuläge och föreslagna ändringar

Enligt 9 § 1 mom. i elsäkerhetslagen (410/1996) ska den som leder arbetet ha en faktisk möjlighet att sköta sin uppgift. Enligt 2 mom. i samma paragraf ska ledaren av arbetena vara anställd av en verksamhetsutövare eller själv vara verksamhetsutövare. Genom dessa krav har man försökt säkerställa att den som leder arbetet har makt att påverka det som han eller hon ansvarar för och har en fast kontakt med utförandet av arbetena. Kravet på anställningsförhållande har inte i praktiken visat sig vara tillräckligt, eftersom en person kan stå i löneförhållande till flera olika företag samtidigt. I praktiken har det uppstått situationer där en person har utsetts till att leda arbetet för så många verksamhetsutövare att den faktiska möjligheten att sköta uppgifterna i praktiken inte har förverkligats. Detta har kommit fram under den fältövervakning som elsäkerhetsmyndigheten (Säkerhetsteknikcentralen) årligen utför. Ledaren för arbetet ska alltid utses bland verksamhetsutövarens egen personal. Eftersom detta dock inte alltid är möjligt, i synnerhet i fråga om små företag, är det nödvändigt att tillräckligt exakt bestämma för hur många

verksamhetsutövare en person samtidigt får vara utsedd till att leda arbetet. För att säkerställa tillförlitligheten av små företags verksamhet ansåg samtliga remissinstanser att det var ett bra förslag med en sådan begränsning att samma person får utses för högst tre verksamhetsutövare samtidigt. Förpliktelserna i det tidigare nämnda kravet på anställningsförhållande ska inte få ersättas med ett uppdragsavtal.

Till 9 § i elsäkerhetslagen föreslås bli fogat ett nytt 3 mom., där det föreskrivs att samma person får utses till ledare för arbetet för högst tre verksamhetsutövare samtidigt.

Enligt 26 § i elsäkerhetslagen får elsäkerhetsmyndigheten förbjuda verksamheten eller begränsa den, om denna lag eller de bestämmelser eller föreskrifter som har utfärdats med stöd av den inte följs i verksamheten. Att förbjuda verksamhet är dock en extrem åtgärd, som enligt principerna för god förvaltning kan tillämpas endast om överträdelserna är mycket allvarliga och återkommande. Ett verksamhetsförbud skulle ju i praktiken förhindra den som förbudet gäller att idka näringen. Andra lämpliga medel för att begränsa verksamheten finns praktiskt taget inte.

I 26 § i elsäkerhetslagen föreslås ett nytt 2 mom., enligt vilket elsäkerhetsmyndigheten ska kunna bestämma att elanläggningar som har installerats av en elentreprenör certifieringsbesiktas utöver de besiktningsgränser som anges i gällande författningar, t.ex. också i fråga om egnahemshus eller motsvarande. Elsäkerhetsmyndigheten ska också kunna bestämma att den som leder elarbetena avlägger elsäkerhetsexamen på nytt. Ovan nämnda förfaranden ska kunna tillämpas om verksamhetsutövaren inte har upprätthållit sin yrkeskunskap och i verksamheten upprepade gånger upptäcks allvarliga brister.

Enligt 30 § 2 mom. i elsäkerhetslagen ska den som besiktar elmateriel eller en elanläggning meddela innehavaren, om det vid besiktning upptäcks brister som minskar säkerheten vid driften av materielen eller anläggningen. Innehavaren är skyldig att på eget initiativ korrigera de brister som upptäckts. Eftersom inga förpliktande tidsfrister för korrigeringsåtgärderna fastställs och inga anmälningar om korrigeringsåtgärderna behöver göras, kan det hända att den som utför besiktningen i samband med följande periodiska besiktning upptäcker att även allvarliga brister fortfarande inte har korrigerats.

I 30 § i elsäkerhetslagen föreslås nya 2 och 3 mom., enligt vilka den som utför besiktningen ska bestämma en ny besiktning, om allvarliga brister upptäcks vid besiktningen. En ny besiktning ska utföras inom tre månader. Dessutom ska besiktningsmannen i sin verksamhetsberättelse meddela elsäkerhetsmyndigheten vem som har byggt de objekt som ska besiktas på nytt och ge ett sammandrag av de elanläggningar som har besiktats på nytt. Ett förfarande för ny besiktning vid allvarliga brister tillämpas även inom vissa andra sektorer för teknisk besiktning.

Enligt 33 a § 2 mom. i elsäkerhetslagen får elsäkerhetsmyndigheten ålägga innehavaren av elanläggningen att ersätta kostnaderna för besiktningen, om elanläggningen visar sig vara farlig på det sätt som avses i 1 mom. I det nuvarande läget måste innehavaren ersätta kostnaderna för besiktningen, även om det tydligt framgår att faran eller störningen har orsakats av åtgärder som vidtagits av byggarbeten.

Det föreslås att 33 a § 2 mom. ändras genom att till momentet fogas rätt för elsäkerhetsmyndigheten att ålägga den som har byggt elanläggningen att ersätta kostnaderna för besiktningen, om faran eller störningen orsakas av åtgärder som vidtagits av byggarbeten.

2 Propositionens konsekvenser

Som helhet är de ekonomiska konsekvenserna av propositionen inte betydande jämfört med det rådande läget.

Propositionen har inte heller några betydande konsekvenser för företag, organisation eller personal. Propositionen medför inga betydande ändringar i tillsynsmyndigheternas verksamhet.

3 Beredningen av propositionen

3.1 Beredningsskeden

Propositionen har beretts vid arbets- och näringsministeriet. Säkerhetsteknikcentralen och den av arbets- och näringsministeriet tillsatta delegationen för elsäkerhet med sakkunnigsektioner har deltagit i beredningen av propositionen.

3.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Arbets- och näringsministeriet begärde utlåtanden av utkastet till regeringsproposition av följande remissinstanser: justitieministeriet, undervisningsministeriet, försvarsministeriet, inrikesministeriet, miljöministeriet, kommunikationsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, Utbildningsstyrelsen, Luftfartsverket, Sjöfartsverket, Banförvaltningscentralen, Suomen hissiyhdistys, delegationen för elsäkerhet, SESKO rf, Suomen sairaalatekninen yhdistys, Sähkölaitteistojen Kunnossapitoyhdistys.

I utlåtandena ansågs överlag att propositionsutkastet kan understödats och att de föreslagna ändringarna är behövliga. De kommentarer som framfördes i utlåtanden beaktades i den fortsatta beredningen.

Propositionen har färdigställts vid arbets- och näringsministeriet.

4 Ikraftträdande

Lagändringen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att riksdagen har antagit lagen.

I fråga om 9 § 3 mom. föreslås dock en övergångsbestämmelse, som ska gälla till den

1 januari 2012, för de verksamhetsutövare som berörs av detta moment när lagen träder i kraft. Därigenom kommer verksamhetsutövarna att ha tillräckligt med tid att anpassa sig till den ändring som lagen medför i det förfarande som iakttas när en person utses till ledare för arbetet.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av elsäkerhetslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i elsäkerhetslagen (410/1996) 33 a § 2 mom., sådant det lyder i lag 1465/2007, samt
fogas till 9 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 1465/2007, ett nytt 3 mom., varvid
 det nuvarande 3 mom. blir 4 mom., till 26 §, sådan den lyder i sistnämnda lag, ett nytt 2 mom.
 och till 30 § nya 2 och 3 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 4 mom.,
 som följer:

9 §

 Samma person får vara utsedd till ledare
 för el- eller hissarbeten för högst tre verk-
 samhetsutövare samtidigt.

26 §

 Om allvarliga brister upptäcks när åtgärder
 enligt 1 mom. vidtas, kan elsäkerhetsmyndigheten

1) bestämma att alla elentreprenörens elanläggningar som är större än ringa ska certifieringsbesiktas under en viss tid, eller

2) bestämma att elentreprenörens ledare för elarbeten på nytt ska avlägga en säkerhetsexamen som visar att han eller hon har kännedom om bestämmelserna.

30 §

 Om ett auktoriserat organ eller en auktoriserad besiktningsman vid en certifieringsbe-

siktning eller periodisk besiktning upptäcker allvarliga brister, ska den som utfört besiktningen bestämma att den elanläggning som besiktningen gäller ska besiktas på nytt. En ny besiktning ska utföras inom tre månader efter det att besiktningen har bestämts.

Ett auktoriserat organ och en auktoriserad besiktningsman ska årligen meddela elsäkerhetsmyndigheten vem som har byggt de certifieringsbesiktade objekt som blivit föremål för en ny besiktning samt lämna ett sammandrag av de elanläggningar för vilka en ny besiktning har bestämts.

33 a §

 Om elsäkerhetsmyndigheten låter utföra en besiktning av en elanläggning eller låter utföra en annan motsvarande undersökning av den och den visar sig orsaka väsentlig fara eller störning på det sätt som avses i 5 § eller 5 a kap., får elsäkerhetsmyndigheten ålägga

innehavaren av elanläggningen att ersätta kostnaderna för besiktningen eller undersökningen. Om det vid besiktningen upptäcks att faran eller störningen har orsakats av åtgärder som vidtagits av den som har byggt elanläggningen, kan elsäkerhetsmyndigheten ålägga byggaren att ersätta kostnaderna för besiktningen eller undersökningen.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Den som när denna lag träder i kraft är utsedd till ledare för el- eller hissarbeten för fler än tre verksamhetsutövare, ska uppfylla de krav som framförs i 9 § 3 mom. före den 1 januari 2012.

Helsingfors den 17 september 2010

Republikens President

TARJA HALONEN

Näringsminister *Mauri Pekkarinen*